

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a **SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT** Budapesten.

<p>Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben. Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, Szentkirályi-utca 28b. sz. a. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A hirdetések úrszabálya: A pályázati hirdetéseknek minden egyes szövegtörzset minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő. <i>Egyéb hirdetésekknél:</i> egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.— fél oldal ... kor. 16.— nyolczad oldal ... kor. 4.— A díjak előre bekiüldendők a Szent-István-Társulatnak.</p>
--	---	---

A kassai tanítóképző.

A kassai egyházmegye százéves fennállásának fényes ünnepségei a katolikus tanügyre azzal az örömdetes eredménnyel végződtek, hogy a fontos missziót teljesítő kassai királyi katolikus tanítóképző, mely fölött már évekkal ezelőtt meghúzták a lélekharangot, *életben marad*. Benső örömmel hirdettük ezt, hogy a magyar tanügy minden igaz barátja velünk örvendhessen.

Az eset a következő:

A kassai ünnepségeken dr. Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter úr is részt vett. A százados évforduló alkalmából, az utolsó éveit élő királyi katolikus tanítóképző is fényes ünnepélyt rendezett, amelyen népszerű kultuszminiszterünk is megjelent.

A magas vendég látogatása forrásává lett annak az édes valóságnak, hogy a kassai képző, e kiváló érdemű intézet, *élni fog*.

Az ünnepelés napján, szept. 6-án délután 5 órakor érkezett a miniszter dr. Takács Menyhért prelátussal s Péchy Zsigmond főispán, Szieber Ede főigazgató, Tóth miniszteri osztálytanácsos s Zágróczy Gyula tanfelügyelő társaságában a tanítóképző szerény hajlékába, melynek kapujában Fodor Sándor kanonok, mint egyházmegyei tanfelügyelő és Hegedüs János igazgató a tanári karral fogadták.

Az illusztris társaság az intézet orgonatermébe vonult, hol az ifjúság éljenzéssel üdvözölte a minisztert, majd Fodor Sándor az alábbi gyönyörű beszéddel köszöntötte:

Nagyméltóságú miniszter úr!

Mint kassaegyházmegyei főtanfelügyelő a magam és a tanári kar nevében legmélyebb tisztelettel üdvözlöm Nagyméltóságodat a kir. kath. tanítóképző ezen szerény, nagyon szerény falai között. És valóban oly igénytelen mindaz, ami Excellenciád szeméi előtt föltárul, hogy szinte természetesnek találnám, ha Nagyméltóságodban azon gondolat kelne, hogy a modern haladás által előállított másnerű intézetekkel szemben minő címen kérhet magának létjogot ez a mi szerény intézetünk?

Hanem Nagyméltóságod bölcsessége legjobban tudja azt, hogy a szerénység és igénytelenség mily sokszor takar belértéket. Itt is: Gloria domus hujus ab intus. Ennek a mi intézetünknek is azok kölesönöznek értékét, kiket mint az elemi oktatás buzgó munkásait oly nagy, oly gazdag rajokban bocsátott ki kebeléből ez a tanítóképző, kik közül az ország minden részében sokan, néhányan a helybeli községi iskoláknál az elemi oktatás élén, egy pedig mint az elemi népoktatás megyei főfelügyelője bizonyára Nagyméltóságod magas megelégedésére töltik be hivatásukat.

És mégis, Kegyelmes Urunk! ugyanezen intézet fölött, melyet korban csak a kassai kath. főgimnázium mül fölül, mely intézet valamennyi azóta keletkezett iskolának bölcsője mellett állott, mely a hazának annyi hasznos és munkás tagot nevelt: meghúzták a lélekharangot! És immár a köztudatba is átment az, hogy ezen intézet napjai meg vannak számlálva! És hogy ugyanazon korban kell elpusztulnia, mely annyi szépnek és nemesnek lett immár sirásója: az anyagi eszközök elégtelenségében tudniillik.

Ilyen szomorú körülmények között szinte magától tolul ajkamra az üdvözet: Ave Ceasar, morituri de salutant! Mert amilyen esengve tekinthetett fel hajdan az a sebzett gladiator az örök és szent tűz papnőihöz ott a cirkuszban, akiknek jeladásától függött az ő megkegyelmezése, vagy elpusztítása, épen olyan aggódo bizodalommal tekintünk mi föl Nagyméltóságodhoz, mint a kultúra örök, elolthatlan tűzének leghivatottabb s legavatottabb ápolójához, kinek kezébe van immár letéve a mi sorsunk, kinek *igen*, vagy *nem* szavától függ ezen intézetnek életben maradása, vagy enyészete.

Fogadja Nagyméltóságod szivből fakadó halánkat és köszönetünket, hogy bennünket szerény lakunkban magas látogatásával boldogítani méltóztatott, fogadja azon lelkünk lelkéből fakadó kívánatunkat, hogy a hazai kultúra fölvirágoztatására Nagyméltóságodat a Mindenható sokáig éltesse!

A gyönyörű beszéd az összes jelenlevőket s első sorban magát a minisztert is mélyen meghatotta. A dörgő éljenzés elhangzásával Berzeviczy miniszter válaszában kijelentette: azzal, hogy az intézet sorsa iránt érdeklődik s azok után, amiket az üdvözlő beszédben hallott, nem zárkozik el egyáltalában ezen intézetnek további anyagi támogatásától sem. Tekintve a képzőknek kilátásba helyezett állami segélyezését, módot fog ejteni arra, hogyha a helybeli illetékes ténylezők sem zárkoznak el, a tanulmányi alap további segélyezésével, majd az állam támogatásával újra fölviruljon.

A miniszter szavai tette hívják föl az összes tényezőket, hogy vállvetett támogatással az érdemes kassai királyi katolikus tanítóképző fennálljon és viruljon. Mi azt hisszük, hogy a miniszter ígérete és hívó szava oly nemes szándékot fejez ki, melynek megvalósítására örömmel tömörülnek az arra hivatott tényezők.

Újabb miniszteri rendelet.

Nepnevelésünknek nemzeti irányban való fejlesztésére sok üdvös miniszteri rendelet adatott már ki.

Ezekben hol a tanfelügyelő, hol meg a tanító személye szerepelt vagy szerepel.

A legújabb rendeletben meg van írva, hogy a tanfelügyelő főgondját az iskolálatogatásra fordítsa. Mindent tüzetesen ellenőrizzen s a tanítót mulasztás esetén szigorúan vonja felelősségre, de még az érdemet is meglássa. Mert a tanítónak nemesak az iskolában kell tanítania, hanem künn az életben is, mindenkor és mindenütt jó példával kell előjárnia, hogy a nép az ő viselkedését vegye alapul és hasonlóképen éljen.

Körülbelül ez a veleje az újabb miniszteri rendeletnek, mely minden tanfelügyelőnek megküldetett mihez tartás végett.

Csekélységem is e rendelet mellett foglal állást. Hiszen el sem képzelhető a tanító másnak, mint a nép lelkes vezérének, a jó és nemes dolgok felé!

Ő rakja le a fundamentumot, de a házat is segíti építeni; mert amidőn a gyermek már megszuitt iskolaköteles lenni, akkor sem kerüli el a tanító gondos figyelmét s ha baja esik az élet nehéz körülményei között, ő ott van ismét, gyámoltja újból lelkesítő, batorító tanácsaival.

És ez így van helyesen. Ebben nem kételkedhetik senki.

De ha már a tanítónak az életben, csak úgy mint az iskolában, tanítania és nevelnie kell, neki gazdasági oktatónak, méhésznek, egyetek és társulatok szervezőjének, vezetőjének, szóval: az élet minden rendű és rangú állásában otthonosnak kell lennie, amint azt a min. rendeletek halmaza folyton hangoztatja, sőt megköveteli, kérdés már most, vajjon megvan, meglehet-e mindezen tevékenységhez a tanítóban az eszményi lelkesedés?

Őszinte feleletem erre az, amit ezer és ezer kartársam bizonyít: meglehetne, megvolna, de a hivatalos intézkedések épen a kormány részéről elfojtják a tanítóban az idealizmust.

Mindaddig, míg a 800 koronás szegényletes fizetés megmarad, addig az ily követelések fogantatásáról — általánosan — szó sem lehet.

Az a szegény tanító, ki az ő szerény 800 koronáját terményekben kapja, bizony utána néz, hogy földje jó termést, vagy legalább közepeset hozzon, ami bizony valósággal elvonja attól, hogy a miniszteri rendeletnek mindenekben eleget

tehessen. Elsősorban tehát a tanítói fizetést kell egyenlővé tenni az állami tanítókéval, hogy a megelégedés visszatérjen a szívekbe, csak azután lehet megkövetelni, hogy minden tanító egy formán teljesítse követelességeit még az iskolán kívül is.

Nyolyszáz koronánál a dijnoknak is több fizetése van, kinek egyéb tennivalója nincs, mint másolni s ha ezt elvégezte, ráadásul még meg is dícsérik érte.

E két állás nem is hasonlítható össze, csupán azért tettem erről említést, hogy a tanító szegényletes anyagi helyzetét föltárjam. Egy állami tanítóképző pedelusa is kap 800 koronát csak azért, hogy őra végén esenget, meg a direktor előtt kinyitja az ajtót.

Már most képzeljük el a szegény 800 koronás tanítót nagy családdal. Egy tanteremben 6 osztály van 80—100 gyermekkel vezetése alatt. A délelőtti órák, ha minden osztállyal érdemlegesen foglalkozik, kevésnek mondhatók. Déli tizenkét órára teste-lelke el van fáradva. Szüksége van táplálékra, hogy délután folytathassa munkáját. Amde a családi gondok, terhek...

És mit tesz a szegény tanító? Talán jól táplálkodik. Dehogy! Egy-két falatot nyel, aztán abban hagyja, megy róni a falut, biztatja a népet, hogy biztosítsa házat, szőlőjét, gabonáját stb., meg kínálhatja részletfizetésre a sorsjegyeket, mert ebből feslik szegénynek néhány fillér — az anyagi gondok könnyítésére. Egyetek, társulatok stb. vezetéséhez, majd csak ezután néz, természetesen ha kerül rá idő.

Nagyon bajos dolog egy elgyötört lélekkel ideális eszméket megvalósítani!

Lehetne könyvet írni a tanítóknak a mai kor viszonyaihoz nem illő ellátásáról.

Amikor tehát a kormány, úgyszólván mindenkinek fölemelni igyekezett fizetését, elsősorban tennie kellett volna ezt a tanítókkal, a népnek, a jövő nemzedéknek nevelőivel! Tanítótársaim, azért ne esüggedjünk, mert az Isten jó...

A kir. tanfelügyelő urakat kérjük, hogy mikor a miniszteri rendeleteket tanulmányozzák, jusson eszükbe, hogy a tanító, ki mindenét a népnevelés oltárára teszi, nagyobb megbecsülést érdemel, miért is javasolják elsősorban az anyagi bajok javítását s aztán — bizony állithatom — nem lesz semmi gát a rendeletek betű szerinti való végrehajtásában.

Csakhogy, amidőn a tanítókat társadalmi állásuknál fogva, érdemeik jutalmazásánál az egyszerű falusi bírák és uraságok eselédjei, a lovas rendőrök sorába osztják be, amit *Bitter* Péter érdemekben megöszült, 40 évig a tanügy terén munkálkodó apai kartársunknak esete is bizonyít, ily méltánylás, jutalmazás mellett, ily bánásmóddal az igazi célt elérni, biztosítani soha nem lehet!

Lealacsonyításával a tanítói hivatásnak, a nemzet védő és boldogító hadseregét harcra vezetni nem lehet. Lássák be az intéző körök, hogy ideális föladatokat csak egy megelégedett, eszményi célokért lelkesedni tudó tanítósággal lehet meg-

oldani azt az idealizmust meg föntartani, éleszteni csak méltányos és igazságos intézkedésekkel lehetséges.

Mi nagy tettekre képes, imponálni tudó testület vagyunk, a jövő nemzedék nevelői! Kartársak! a baba javára, az egyház dicsőségére, mi tegyük meg ezután is azt, ami kötelességünk: sőt többet tegyünk ennél, de igazunkat hangoztassuk addig, míg nem győzünk. Isten nevében előre!

Ürsény. *Kiss Béla Istrán.*

Miniszteri utasítás a tanfelügyelőknek.

Sokszor, igen sokszor hangsúlyoztuk, hogy hazánkban a népoktatás szomorú állapotának sok tekintetben hiányos tanfelügyeletünk az okozója. Sürgettük és sürgetjük az elvet, hogy a tanfelügyelőket kvalifikálni szükséges erre az állásra, mert csak így akadályozható meg a jogosulatlan protekció rendszere és csak így várható, hogy lelkes, a népiskolai oktatáshoz értő, a tanítókat mindenben lelkes és hivatásos munkára vezérlő tanfelügyelői karunk lesz, amely tanfelügyelői kar érvényét tud és akar szerezni a törvényes intézkedéseknek. Berzeviczy miniszter igen helyesen már is a népiskolai nevelés- és oktatáshoz értő tanfériákat küld a megyék tanügyének vezetésére és a napokban formális utasítást adott tanfelügyelőinek a teendőkre nézve. A nagyfontosságú rendeletből adjuk a következőket:

A népoktatás helyes irányú és célszerű fejlesztésére irányuló kultur-politikának a nemzeti élet érdekeivel és a nemzet jövő fejlődésének feltételeivel összhangban kell állania. A fejlődés egyik alapfeltétele ebből folyólag az, hogy az érintett összhangot azokban az állandó tényezőkben keressük, melyek által a népoktatás a nemzet életének, gondolatvilágának és törekvéseinek nemesak hű tükré, hanem megteremtője és továbbfejlesztője is legyen. Így állott elő az a követelmény, hogy a népiskolát a népélettel a legszorosabb összeköttetésbe kellett hozni oly módon, hogy az elemi népoktatás a népművelődési és nemzeti célok munkálása közben folyton figyelemmel legyen a gyakorlati élet követelményeire és az ifjúságot a megélhetés nehéz viszonyaira lehetőleg előkészítse.

Népoktatási politikámban ez elvek alapján állva, szükségesnek tartom Cimed figyelmét erre most, az 1904/1905-iki iskolai év megnyitásával buzdítólag fölhívni és hangsúlyozni, hogy a célok elérése érdekében a népoktatási intézetek között a kisdedővótól kezdve az ifjúsági egyesületig, tehát a gyermek hároméves korától kezdve a tizenötödik életév betöltéséig kapcsolat tartandó fön és a tanítók a népoktatásnak egymáshoz szervesen kapcsolódó tagozataiban egységes nevelési és tanítási elvek szerint igyekezzenek eljárni.

E célok és tervek megvalósítására azonban első sorban olyan tanítói karra van szükség, a mely a fönnebb érintett intenciót teljes mértékben fölfogni, átérzeni és megvalósítani képes. Ezért Cimed minden alkalommal, úgy a tanítóképző-intézetek munkásságának irányításánál, valamint az iskolalátogatások alkalmával, a tanító-egyesületekben és egyes intézkedéseiben is igyekezzék oda hatni, hogy minél inkább gyökeret verjen az az irány, hogy a tanító a kötelességtudás mintaképe legyen. Ne mulassza el Cimed hangsúlyozni, amikor csak alkalom és szükség van rá, hogy a tanítónak egyik legfontosabb feladata nemesak az iskola falain belül, hanem kint az életben a nép körében is állandó nevelői munkásságot gyakorolni, aminek pedig a tanító részéről elengedhetetlen

kelléke a józan, békés és kötelességtudó étellel nyújtott példa.

A nép nevelésében legfontosabb szerepe ott van a tanítónak, ahol az anyagi vagy erkölcsi zűllés, az elégedetlenség a nép között felütötte fejét: itt a tanító keresse a baj okait, s tanácsal, jó példával hasson a népre.

Iskolalátogatásai alkalmával az általános szempontokon kívül kiváló gondot fordítson arra, hogy a tanító megtett-e minden lehetőt az ifjúsági egyesület szervezése érdekében, s ha nem, mik voltak a szervezés akadályai, helyesen vezet-e a tanító az egyesületet: van-e az iskolának ifjúsági könyvtára: ahol pedig nincs, Cimed maga tegyen meg minden előintézkedést annak létesítése iránt. Ahol gazdasági ismétlőiskola van, figyelje meg, hogy a tanító a mindennapi életben, a nép körében is igyekszik-e és minő eredménnyel megkedveltetni az intézményt, a munkaszertetet és az okszerű gazdálkodást. A gazdasági ismétlőiskolai külön szaktanító érintkez-e a néppel? Az alkoholizmus elleni küzdelem ügyében történt-e valami. Itt különösen figyelmeztetem Cimedet, hogy az olyan tanítóval szemben, aki maga is vét a mértékletes életmód ellen, teljes szigorúsággal járjon el.

Az iskolai év megnyitásával ügyeljen Cim arra, hogy a szorgalomidőt az összes népiskolák idejében és az összes beiskolázható tanulók fölvételével rendszeresen megkezdjék és hogy a tanulók a legszükségesebb tankönyvekkel és iróeszközökkel el legyenek látva. E végből tegyen Cimed a közigazgatási bizottsághoz előterjesztést.

Az államilag segélyezett községi és hűfelekezeti iskolák fenntartóit különösen figyelmeztesse, hogy azoknál az iskoláknál, amelyekben vagy az igazolatlan mulasztások nagy számban fordulnak elő, vagy amelyekben a tanítási idő legalább a törvényben megszabott nyolc, illetve kilenc hónapig meg nem tartatik: a vizsgálat elrendelését, esetleg az államsegély megvonását teszem megfontolás tárgyává.

Az állami iskolákban a tanítás mindenütt, kivétel nélkül szeptember hónap 15-én kezdendő meg.

Ügyeljen Cimed különösen a magyar nyelv tanítása érdekében kiadott rendeletek végrehajtására, s az e tekintetben a mulasztó tanítók ellen a megtorló eljárást minden egyes esetben indíttassa meg.

Ez alkalommal is figyelmeztetem Cimedet, hogy a magyarul nem tudó és magyarul sikerrel nem tanító községi és felekezeti tanítókról, mindenkor személyesen, iskolalátogatás alkalmával szerzett tapasztalatok alapján az iskolalátogatási jegyzőkönyvek csatolása mellett december és június hónapok végén tegyen jelentést.

Vizsont a magyar nyelv tanítása, az ifjúsági egyesületek szervezése és vezetése, az ifjúsági könyvtárak létesítése körül kiváló buzgalmat és sikert tanúsító néptanítókat Cimed jutalmazásra kellő megokolással jelentse be.

A tanuló ifjúság hazafias szellemű nevelésére nagy befolyással vannak az iskolai hazafias ünnepek. Gondja legyen tehát Cimednek arra, hogy az iskolákban a hazafias ünnepek kellő módon megtartassanak, gondja legyen továbbá arra, hogy a nemzeti ünnepeken, nevezetesen: Szent István király napja — augusztus hónap 20-án — az 1848. évi törvények szentesítésének emléknapján, április hónap 11-én, továbbá a király születésnapján az összes népiskolák és népoktatási intézetek, valamint kisdedővők és gyermekmenedékházak épületei a cimeres nemzeti lobogóval földszittessenek.

Az olvasás tanítását és tanulását az eddigi módszerek között legkönnyebbé teszi: —

«Eljárásom a fonómimika segítségével való olvasás tanításában»

című részletes útmutatást, nyújtó vezérkönyv. Irta: Péter József tanító. II. kiadás. Kapható a szerzőnél 1 korona 5 fillér beküldése ellenében. (Vág-Sellyén.)

KULFÖLDI TANÜGY.

Közös iskolák Bajorországban. Ebben a királyságban igen elterjedt az úgynevezett közös iskola, amelynek tehát nincsen különleges hitvallásos jellege; a községek tartják el, s hivatalos neve: simultanschule. Ezek fölött különösen kell önködniök a bajor katolikusoknak, mert a miénknek módjára erősen összetartó protestáns hitvitársaik a katolikus lanyhaság és álliberálistizmus folytán elhódítottak szép esomé olyan iskolát, a lakosság arányához nem mért túlnyomó számban tömve meg őket protestáns tanítókkal és tanítónokkal. Amnyiban javult ez az állapot, hogy végre a bajor katolikusok is öntudatra ébredtek, s mind hangosabban követelték, hogy azok az iskolák legyenek is ténylegesen közös iskolák, s meg legyen a megfelelő arány a katolikus és a protestáns tanügyi emberek között. Ezt ha lassan-lassan nem is tudták keresztül vinni, s régi hanyagságuk minden nyomát eltávolítani, legalább megközelítették a helyes arányt megillető állapotot. Sőt joguk tudatában annyira mentek, hogy azt a, mondjuk, felekezeti álláspontot szem előtt tartják a kézimunkatanítónók kinevezésénél is. Első pillantásnál hatásosnak látszik az az érv, hogy katolikus vagy protestáns kézimunkatanító kinevezésénél döntsön első sorban a kiválóbb rátermettség. A gyakorlatban azonban ezen a címen ellenfeleink számos helyről szoritanak ki bennünket, katolikusokat, ellenfeleink, akik esetleg nagyobb lármát tudnak csapni jelöltjeik érdekében, a maguk szakmájában jelesbbeknek kiáltván ki őket, amivel nem egyszer illetékes katolikus tényezőket is megröszécsen. Ez a beesapási módszer Bajorországban is divott, s az ottani katolikusoknak volt joguk e fölött panaszkodni. *Wetner* kulturminister tehát elrendelte, hogy még a kézimunkatanítónók választásánál is a felekezeti méltányossági szempontokat be kell tartani, s ilyen értelemben utasította a tanügyi hatóságokat, hogy éberek legyenek még azon jelentéktelenné látszó állások betöltésénél is.

Bür közoktatás. Szomorú, de dicsőséges vége szakadt a bür szabadságharenek, a háború okozta fölfordult állapotok javítása tehát minden irányban óriási gondokat okoz az angol kormánynak. A tanítók is háborúba vonultak, dicsőségesen harcoltak, s nagy részük el is esett, úgy hogy a népiskolák újra való megnyitásánál nem akadt elegendő hollandi, azaz bür nyelven tudó tanító, akiket a népiskolákban alkalmazni lehetett volna, a helyüket tehát angol és német anyanyelvű tanítókkal látták el, akik valamelyest tudnak bür nyelven is. Bür tanítónó azonban elégséges számban akadt, ezek művelt kisasszonyok, akik helyüket újra el is foglalták a népiskolákban. Anglia különben él hódítói jogával, s az angol nyelv tanítását még a népiskolákban is kötelezővé teszi, egyébként azonban a közép- és felsőoktatásról is gondoskodik, sőt *Grey-College* név alatt egyetemet is szervez a búrok számára.

A tanítóhiány pótlásáról pedig úgy gondoskodik, hogy 120 tanítójelöltet látott el évenként 60 font sterling ösztöndíjjal, ami szép összeg, s körülbelül 1500 koronának felel meg. A két bürülamban egyébként körülbelül csak húsz ezer a tanköteles gyermekek száma, az egyikre 12,000, a másikra 8000 jut, előreláthatólag azonban a béke helyreálltával számuk szarapodni fog, úgy hogy az angol kormány máris jónak látta 120 tanítójelöltnek (ami szép szám) adni ösztöndíjat, hogy annakidején alkalmazhassa őket.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A kékkői róm. kath. tanítói kör szeptember 22-én Zsélyben gyűlést tart. A tárgysorozat főbb pontjai: Dél-előtti 9 órákor szentmise. Elnöki megnyitó. Az új tagok bemutatása. Pályaművek bírálata s a nyertes mű fölolvasása. Gyakorlati tanítás az irvoalvasás köréből. Tartja Szokoly István. Az egyházi rendeletek és utasítások fölolvasása. Esetleges indítványok. A tagsági és egyéb díjak beszédese. Kérjük a tagokat, hogy pontosan megjelenni sziveskedjenek. Bussa, 1904. szeptember 8. *Szokoly István*, elnök.

IRODALOM.

Rajzoló Geometriai Planimetriai alaktan. A polgári fiúiskolák I., a polg. és felsőbb leányiskolák I–II. osztálya számára írta *Lendvai Hugó* bencés tanár. Kiadja a *Szent-István-Társulat*. Ára 1 korona 80 fillér. A könyvet a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 3408–1904. sz. rendeletével az állami és községi iskolák használatára szintén engedélyezte. A könyv világos és könnyen érthető módon tárgyalja az anyagot. Fokozatra öntudatosan vezeti a tanulót az újabb ismeretek birtokába. Még a láthatólag nehéz dolgot is könnyen fölfoghatóvá teszi áttekinthető, szabályos kivitelű, a szedés közé nyomott rajzaival. Intézketeinknek bevezetés céljából melegen ajánljuk. *Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében, Budapest, IV., Keoskeméti-u. 1.*

VEGYESEK.

Nemes példa. Megható s lélekemelő ünnepélynek volt részese mult hó 15-én Nagyboldogasszony napján Köbölkút községe. E napon szenteltetett föl szűz Máriának főhőhöz karrarai márványból készült remekművű szobra, melyet az «Enekek és Imák» szerzője a «Croce di benemerenda» érdemkereszt tulajdonosa, *Stampay János* főtanító állíttatott föl a templom előtti téren, művének tiszta jövedelméből. Hosszú évek során, folytonos nehéz munka között, várta ő remény és talán kételkedés között is ez ünnep elérkezését, fogadalmának testet öltését, s ime a szobor áll a maga megható lebilincselő fenségében; áll, mint a szelidség, jóság, alázat, s a bűnösök oltalmazójának megtestesült képe. A fölszentelés 10 órákor vette kezdetét, mit mozsárágyúk gyakori dübörgése már előre hirdetett; ezen időre a templom és szobor körüli tér teljesen megtelt a helybeli és vidéki hívők ezernyi sokaságával. A fölszentelést dr. *Koperniczki Ferenc* esperes úr végezte. A fölszentelés után, valamint a szentmise alatt a 40 tagból álló vegyes dalárda *Stampay János* karnagy vezetése alatt Bogisics átiratában szebbnél-szebb ósrégi Máriaénekeket adott elő oly precizitással, hogy nemcsak a laikusok, de a jelen volt zeneértők is örömmel hajtották meg az elismerés zászlóját a karnagy előtt, ki szakavatottságával s buzgalomával oly módon emelte dalárdáját, hogy bármely városban is csak babért arathat vele. Offertoriumra a karnagy maga énekelt el öccsének, *Stampay Miklós* főtanítónak Mária fohásztát, mely kedves, ünnepies melódiájával ugyanesak rezgésbe hozta az ájtatoskodók szívét.

Az életem útját a főtanító vendégszerető házánál ebéd követték. Most, midőn befejezem tudósításomat, csak azt kívánom, hogy azt a boldogságot és örömet, melyet e napon elért az egész községtől és vidéktől szeretve tisztelt főtanító, Boldog asszonyanyánk, régi nagy pátronánk oltalmával mellett egész családjával sokáig éhessen. Adj, Istenem, sok ilyen derék tanítót egyházunknak és hazánknek.

Kisegítő iskola. Azon gyengébb felfogású és gyengébb testalkatú gyermekek könnyébségére, akik az elemi iskolában a többi tanulóval együtt haladni nem tudnak és így néha kétszer-háromszor is kénytelenek osztályt ismételni, a közoktatási miniszterium *kisegítőiskola* néven külön szakiskolát tart fenn Budapesten. Az iskolának öt főtanító osztálya van és külön szakorvosi felügyelet alatt áll. Különös súlyt fektetnek benne a kézügyességi oktatásra és a testgyakorlásra.

Halálozás. A pozsonyi róm. kath. tanítótestületet gyász érte. Egyik közkedveltségben és tiszteletben álló tagja, *Wittmann Antal*, a szent Mártonról címzett népiskola érdemes tanítója, hosszabb betegség után vasárnap délelőtt elhunyt. A meghaladgultban a népiszkolai tanügy minden tekintetben derék munkást veszített. Mint tanítót ritka rátermettség jellemezte, párosulva a legodandóbb szeretettel a gyermekek iránt. Szeretet szeretetet szül és ez az iskolai életben az a kulcs, mellyel a gyermekek szívét, lelkét nyerjük meg, hogy így példánkat, utasításainkat önként, kész örömmel kövessék. Ez volt az ő elve és beigazolta, hogy csak így lehet a tanító a gyermekek második atyja, oktatója és nevelője. Közel negyven évet töltött a nehéz, testet-lelket őrö tanítói pályán és ezen egy emberöltő-számba menő működése alatt egy fél napot sem mulasztott. Majd 40 éven át járt Wittmann bácsi már 1 $\frac{1}{2}$ 8 és 1 $\frac{1}{2}$ 2 órákor a folyosón, alig várva a csöngetést. Tiszteletre és követelésre legmúltóbb tulajdonsága ez a szigorú és önmegtartózkodó kötelességteljesítés volt. Ezek és ezek azok száma, akiket a tudás eleméibe ő vezetett be, akik az első tanítást tőle kapták. Amilyen kitűnő tanító, épen olyan jó, kedves kartárs volt: soha senkinek haragosa nem volt, a tisztelet és nagyrabecsülés általános volt iránta. Im a jó tanító és kedves kollega elköltözött, itt hagyta hű nejét és szeretett egyetlen leányát. Legyen neki könnyű a föld, legyen áldott az emléke!

Értesítés. A Szent-István-Társulat *Sortiment-könyvkereskedése* a központi papnövelő-intézet közvetlen közelében, szemben az egyetemmel, *IV. ker. Keéskeméti-utca 2. sz. alatt* teljes föl-szereléssel már megnyitott. A bel- és külföldi irodalomban megjelent bármily mű, mely vallásunkkal nem ellenkezik, itt megrendelhető. *Tankönyvek az elemi iskolák, polgári és felsőbb tanodák, képzőintézetek, középiskolák, papnövelő-intézetek stb. részére, melyek eddig a társulati könyvkiadóhivatalt által szállítottak, ezentúl e könyvkereskedés útján lesznek beszerezhetők, hol nemcsak a Szent-István-Társulat összes kiadványai, de minden engedélyezett és használatban levő tankönyv kötetében van, esetleg a legrövidebb idő alatt beszerezhetik. Tanszerek, szemléltető képek, földgömbök, tellurionok, fali- és kézi térképek, természetrajzi, fizikai és egyéb tanszerek, valamint iskolai fali festmények raktáron vannak és szintén beszerezhetők.* Különös gondot fordít az ifjúsági irodalomra. Kívánatra készséggel elküldi, úgy helybeli, mint vidéken lakó megbízóinak az irodalom legújabb termékeit megtekintésre vagy vásárlásra, különösen figyelembe véve az egyéni önképzőket. Az üzletben tágas, világos olvasótérrel áll a t. látogatók rendelkezésére, hol az irodalom újdonságai mindig megtekinthetők.

A Szent-István-Társulat ezen új vállalatát olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk, egyben tájékozással hangsúlyozzuk, hogy a nagymélt. püspöki kar magas rendelkezése értelmében a kath. tanintézetekben elsősorban a Szent-István-Társulat kiadványai és esakis azután a tankönyv-vizsgáló bizottság által elfogadott és a hivatalos könyvjegyzékbe felvett tankönyvek használhatók. Hogy iskolai hatóságaink kivétel nélkül eleget tegyenek a nagymélt. püspöki kar ezen magas rendelkezésének, azt a keresztény nevelés és oktatás érdekei sürgetik.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Doroghi (Esztergom.) róm. kath. iskolánál II. magyar-német tannyelvű férfitanítói állásra *szeptember 28-ig* pályázat hirdetik. Fizetése 800 kor., egy szoba, konyha. Kötelességei: a rábizandó osztályban törvénytudományt tanítani, az összes növendékeket istentiszteletre kísélni, rájuk fölügyelni, kántoriakban segédkezni, ismételőiskolában tanítani. Állás azonnal elfoglalandó. *Marton László* iskolaszéki elnök. 454 1—1

Visegrádon (Pestm.) katolikus osztálytanítói állás betöltendő. Javadalmazás: 700 korona rendes fizetés, az első korpótlék eléréseig évi 100 korona drágasági pótlék, fűtésállományban 20 korona, a legszükségesebb butorokkal ellátott egy szobás lakás. Kötelessége kijelölt osztályt vezetni, gazdasági ismételőket tanítani, kántori teendőben segédkezni, miért kántori teendőkből jártasság kívánatik. Tannyelv magyar. Személyes megjelenés előnyös. Kérvények a visegrádi *iskolaszék elnöke*hez címzendők. Választás szeptember 25-én. 434 1—1

Konyha (Pozsonym.) róm. kath. iskolájánál egy 800 kor., 12 úrm. fa és egy butorozott szobából álló lakás javadalmazású tanítói állásra *okt. 15-ig* ujonnan pályázat hirdetik. Kötelessége ismételőket is tanítani és kántori teendőkből segédkezni. A kérvények hereg *Pálffy Miklós* úrra címzendők és főtiszt. plébános mint iskolaszéki elnök úrhoz beküldendők. 448 1—1

Bart községben róm. kath. osztálytanítói állásra *szept. 25-ére* pályázat hirdetik. Fizetése 910 korona és egy szobából álló lakás. A legjobb bizonyítvánnyal bírók előnyben részesülnek. Kérvények barti *plébánárnál* nyújtandók be. 451 1—1

Egbelli férfitanítói állomásra a pályázat *szept. 25-ig* meghosszabbítatik. *Iskolaszék.* (Lásd Népevelő 36. számát.) Kihagyatott 2 öl fa, melyből a tanterem is fűtendő. 453 1—1

Egri érseki megye.

Jászapáti nagyközség róm. kath. kántori állására pályázatot hirdet. Javadalma: 1. Szép négyszobás lakás mellékhelyiségeivel. A lakáson előforduló kisebb javításokat, külső-, belső tisztogatást maga eszközözi, a nagyobbakat a község teljesíti. 2. 12 katasztrális hold első minőségű szántóföld, melyet maga műveltet és adóját is maga fizeti. 3. 600 korona készpénz a község közpénztárából évnegyedenkint előre fizetve. 4. 3 öl hasábfá, melyet a község házhoz szállít. 5. 242 alapítványi mise után járó misepénz. 6. A megállapított következő stóla: nagymise díja 1 kor., nagymise liberával 2 kor., hárompapos mise 2 kor., hárompapos mise liberával 3 kor., öreg halott temetése 2 kor., kis halott temetése 1 kor., koporsóba kérés 2 kor., libera a temetőben 2 kor., adstantialis temetés három pappal 40 korona, melyben minden ténykedés díja befoglaltatik. Társulati halott temetése minden ténykedéssel 6 kor. Továbbá minden versszak búcsúztatásért 1 korona díjat szedhet. A lélekszám 11 ezeren felül. A stóla díja és a búcsúztatás díja részletezve a

Főjegyző hivatalában megtekinthető. Kötelessége az összes kántori teendők pontos, lelkiismeretes teljesítése. Megvárattatik, hogy a néppel együtti éneklésre gondot fordítson. Keresztlevél, erkölcsi bizonyítvány és kántori képességét igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvények bezárólag *szeptember hó 20-ig* az egyháztanácsához intézve, a községi főjegyzői hivatalba adandók. Szeptember 27-én reggel 8 órakor ének- és orgonapróba, mikor a pályázó által feladott két ének és az egyháztanács által feladott egy ének orgonakísérettel lesz eléneklendő. Az orgonajáték megírására *Bölcény Antal* nagyváradai székesegyházi karnagy úr kérésére föl. A próba után a választás azonnal megejtetik. Az állást december hó 1-én kötelei a megválasztott elfoglalni. 395 2—2

Jaszapati község róm. kath. népiskolájánál egy osztálytanítói állásra *szept. 20-ig* pályázat hirdettetik. Fizetése előleges negyedévi részletekben 1000 kor., mely összegben a lakás- és kertületmény is befoglaltatik. Az állomás okt. 1-én foglalandó el. Kellően felszerelt, házas vagy szabadállapotot igazoló lelkészi bizonylattal is ellátott kérvények föl. *Fülöp Ferenc* esperes, isksz. elnök címére küldendők. *Szlávik József* isksz. jegyző. 413 2—2

Apez (Hevesm.) róm. kath. népiskolájának III-IV. osztályánál tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: 800 korona, csinos szoba fűtéssel. Pályázati határidő *október 2-diká. Hevesy József*, iskolaszéki elnök. (Pósta, távirat, vaspálya.) 431 1—1

Győri püspöki megye.

A taápi plébániához tartozó **Taáp-Szent-Miklós** a róm. kath. tanítóállomás megüresedett. Okleveles tanítók pályázhatnak. Az állomás jövedelme: 1. Lakásul 3 szoba, meleg konyha és kamra-pince, felszer. istálló, sertésólak mellékhelyiségekkel. Mindez egy cseréptető alatt. Az udvaron kis zöldséges, hátul mintegy másfél hold gazdasági kert. 2. A könyv szerint 22,932 □ öl első osztályú szántóföld, a minek gazd. munkáit a hívek végzik: ennek egyenértéki adóját a hitközség minden egyéb adóit az élvező fizeti. Most herben van, hanem bármikor visszavehető. 3. 22 mérő rozs bemejve és a 52 fill. párpénz. 4. Saját használatra 2 öl hasáb és 2 öl dorong kemény fűzifa házhoz szállítva. 5. Stóla emén temetésért 42 fillér. 6. Ostyasütés- és a templomruhákat mosatásáért 17 kor. 80 fillér: hirdető-írástért 20 fillér. 7. Tandijul mintegy 50 mindennapi iskolás után a 1 kor. = 50 kor.: mintegy 16 ismételő után a 50 fillér = 8 kor. 8. Hletékes korpóllék. Megbeszélés végett az előzetes vagy a választás napján való megjelenést kívánjuk. A választás október 4-én lesz, ami után az állást rögtön el kell foglalni. A pályázók folyamodásaikat ezen napig főtisztelendő *dr. Karácson Imre* esperes úr Győr-Pécs címen küldjék be. Az *iskolaszék*. 422 2—2

Bük (Sopronm.) róm. kath. népiskolájánál osztálytanítói állás szeptember 24-ig betöltendő. Fizetés 810 korona, butorozott szoba fűtéssel. Tanít egy tanteremben és ismételőben, kántoriakban segédkezik. Okleveles férfitanítók pályázatukat *iskolaszék* elnökhöz küldjék. Tanyelv magyar. 438 1—1

A téth-szentkúti róm. kath. kántortanítói állásra *szept. 25-ig* pályázat hirdettetik. Javadalma: kétszobás lakás, konyha, kamra és egy éléskamra, körülbelül 100 □ öl udvarkert és mintegy 160 □ öl kert a templom mellett. Tandij 90 korona, párbér 160 korona értékben, 474 korona államsegély, temetői fű kaszálata 5 korona, templompénztárból 25 korona 20 fillér, fajárandság 20 korona, stóla, temetés 1 korona, kereszteléskor és avatáskor 20 fillér, énekes szentmise után 40 fillér, bucsui járandóság 10 korona, megvés püspök úrtól kegydíj évenként 40 korona. Okleveles pályázók okmányaikat a téthi róm. kath. plébániára küldjék. 450 1—1

Kassai egyházmegye.

Olaszliszkára (Zemplénm.) önálló tanítói (tanítónői) állásra 800 korona fizetéssel, pályázatot hirdetnek. Határidő *szept. 22. Geeszi Lajos* plébános. 445 1—1

Abauj-széplaki iskolaszéknek az ezen lap 35. számában kántortanítói állásra hirdetett pályázat határidejét *szept. 29-ig* hosszabbítja meg azon hozzáadással,

hogy a javadalomhoz tartozó szántóföld még három évre 704 korona bér mellett ki van adva s haszonbéré előreláthatólag ezentúl sem száll le. 425 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Alsó-Vadicsó főközség tanítói állásra róm. kath. tót-magyar nyelvű okleveles tanítót vagy tanítónőt keresnek. Járandósága 711 kor. államsegély, 119 kor. a hitközségtől, egy szoba s konyha. Pályázati határidő *okt. 1.* amikor az állomás rögtön elfoglalandó. Felső-Vadicsó (Trencsénm.) *Majer Endre* iskolaszéki elnök. 441 1—1

Bittsikai (Trencsénm.) kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Javadalmazás: lakás, 1/4 hold konyhakert, 1 hold rét, 2 hold szántóföld. Természetbeni szőlőmennyek fejében: 12 1/8 mérő rozs, 4 1/8 mérő buza, 5 mérő árpa. Mindennemű képzézfizetés: 569 kor. Államsegély 194 kor. Nyelvismeret: magyar-tót. Kérvények *szeptember 29-ig* a róm. kath. *iskolaszék* elnökhöz benyújtandók. Választás aznap 10-kor. Személyes megjelenés szükséges. 435 1—1

A **kasszarovnei** (Trencsénm.) róm. kath. népiskolájánál tanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelem: 1. államsegély 560 kor., 2. politikai községtől 240 kor., 3. failletmény 50 kor., 4. lakás természetben. Az állás október 1-én elfoglalandó. A választás kitűztetik *szeptember hó 27-re*. Tanítónők is pályázhatnak. *Blunár János* Zliechói plébános. 433 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A torna-udvarnoki tanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme 800 kor. Ebből hitközségtől 467 kor. 90 fillér kézpénz, a többi föld, rét, termény, fa és más címeken van, törvénykövetele új lakása épületekkel. Kérvények *szept. 20-ig Mohler Károly* alesperes plébános, iskolaszéki elnökhöz benyújtandók. 410 2—2

Agölnicbánya-goretelepi róm. kath. elemi népiskolai tanítói állásra f. é. *szeptember 24.* napjáig pályázhatnak róm. kath. magyar honosleveles tanítók és tanítónők. Javadalom: 600 korona kézpénz havi előleges részletekben, 80 korona államsegély, 20 öl fa, tisztességes lakás, házikert és egy darab szántóföld használata. Pályázatok *Szobissik Emil* iskolaszéki elnökhöz Gölnicbányára intézendők. 436 1—1

A **tornai** róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Javadalmazási feltételek: 1. Ingatlan utáni kat. tiszta jövedelem 95 kor. 84 fill. 2. Kamat eladott föld után 13 kor. 28 fillér. 3. 7 köb. gabona 70 kor. 4. Két véka bab 6 kor. 5. Egy szekér szőna 30 kor. 6. Kézpénz 50 kor. 40 fillér. 7. Ostyasütésre egy köb. buza 12 kor. 8. Udvarokról 5 köb. rozs 50 kor. 9. Két bécsi öl tűzifa 27 kor. 20 fillér. 10. Aj községtől 3 köb. rozs 30 korona. 11. Stóla jövedelem 70 kor. 12. Torna várostól 345 kor. 28 fillér, összesen: 800 kor. Azonkívül bir két szoba, konyha, kamra, istálló, pince, fatartó és sertésólból álló lakással, mely a helyi viszonyok szerint 200 kor. évi bérletnek felel meg. Pályázati határidő *szept. 30-ig*, választás október 2-án. Személyes megjelenés kívántatik. Kérvények *Mohler Károly* aesp. plébános, iskolaszéki elnökhöz intézendők. 427 1—2

Székesfehérvári egyházmegye.

A **polgárdi-i** (Fehérm.) róm. kath. iskolához segéd-tanító kerestetik. Fizetése polgári évre 800 korona és 24 korona fűtésre, butorozott szoba. Kötelessége az alsóbb osztályokat tanítani, templomba kísérni és fölügyelni, férfitanítóknak a kántorságban segédkezni, tanítónőnek kézimunkát tanítani. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők, kik felszerelt kérvényeiket *szeptember 24-ig* betejerszék az *iskolaszék*hez. Állás azonnal elfoglalandó. 439 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

Viszák Filia róm. kath. kántortanítói állásra pályázat. Javadalom: 160 kor. a hitközségtől, tandij 80 kor. 3 hold föld haszonbérére 60 kor. 500 kor. államsegély. Kötelessége az egyházmegyei tanterv szerint egy tanteremben tanítani, vasár- és ünnepnapokon a délutáni ájtatosságokat vezetni. Csinos új lakás és iskola. Határidő *okt. 1.* Csak okleveles

tanítók pályázhatnak. A kérvények az esperesi hivatalhoz intézendők. Ivancz, Vas megye. 442 1—1

A kanyásfai (Vasm.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdették *sept. 28-án*. Lakása: 2 szoba, konyha, kamra, pince, gazdasági épületek, házikert. Jövedelme terményekben és pénzben 642 korona tanítói és 110 korona kántori fizetés: tannyelv német-magyar. Az állás okt. 1-én elfoglalandó. *Eberhard József*, iszsz. elnök. Kárász, u. p. Pinka-Mindszent. 432 1—1

A baksafalvai iskolához osztálytanítói állásra a lap 32. számában közzétett pályázat *zeptember 20-ig* megválasztandó, mely napon a választás is lesz. 444 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Jákó (Veszprém.) róm. kath. iskolaszéke *zeptember 26-án* kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazás: tisztességes lakás, 21 hold föld (most 420 kor. bére), párpát, párgabona, tandíj, stóla jövedelem, fajárandóság összesen vagy 1100 kor. A díjvel a választásnál lesz megállapítva. A megválasztott egy évi próbaidő után lesz esetleg véglegesítve. Fuvar: Pápa-Városlőd állomásig. *Az iskolaszék.* 440 1—1

Szerdahelyi (Somogym.) községi iskolaszék az ottani községi tanítói állásra pályázatot hirdet. Megválasztandó római katolikus vallású tanító fizetése évi 279 kor. 60 fill. a községi pénztárból, 520 kor. 40 fillér államsegélyből. Lakása 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra és 800 ööl kertből áll. Kötelessége a telepen és környéken lakó mindennapi iskolás gyermekeknek 1—6. vegyes osztályú oktatása, úgy a vallástantól, mint egyes tantárgyakból és az ismételőiskolásoknak gazdasági irányban való elméleti és gyakorlati oktatása, a részére átadott kertben, nemkülönbön a kántori teendők ellátása, melyért díjvelélen kívül minden róm. kath. pár 80 fillért fizet, mely jelenleg 50—60 koronát tesz. Az állás október 9-én elfoglalandó. Keresztelőlével és tanköpesítését igazoló okmánnyal fölszerelt kérvények *l.zeptember 30-ig Jambrich Alajos* körjegyző iskolaszéki elnökhöz Somogy-Szena küldendők. 437 1—1

Somogy-szilli róm. kath. iskolánál ujjonnan szervezett második osztálytanítói állásra. Fizetése az elnyerendő államssegéllyel együtt 800 korona, a legszükségesebb hutorral ellátott lakás, fűtés. Vezető a reábizandó osztályokat, szentmisére kiséri azokat. Kántorságban jártasság előny. Határidő *sept. 25. Iskolaszék.* 452 1—1

Váci egyházmegye.

Szarvasgede főkközség róm. kath. kántortanítói állomására *zeptember 30-ára* pályázatot hirdették. Jövedelme: lakás kerttel, 5 kat. hold szántóföld és 1580 ööl rét (felét község munkálja, esetleg munkát megváltja 60—85 koronával), 80—85 pártól párber (1 véka rozs és 50 fillér) és stóla, községtől deputátum és tandíj váltásigaul 120 kor. és 17 ürköbméter fa (Canonica Visitatio szerint 10 ööl jár) esetleg 100—110 kor., iskolafűtésre 20 kor., végre Meskohagyatékából segélyképen 148 kor. Kötelessége az összes kántori és tanítói teendők végzése, faiskola kezelése. Személyes megjelenés előnnyel bír. Oklevéllel és eredeti okmányokkal fölszerelt kérvények iskolaszékekhez intézendők és *sept. 28-ára* Jobbágyiba (Négyháza) *Bösz Emil* plébánoshoz küldendők. 416 2—3

Ujhartyánban (Pestm.) egy katolikus okleveles tanítói állásra pályázat hirdették *zeptember 28-ig*. Javadalmazás: 800 kor., 100 kor., lakbér. Kötelezettség a kijelölt osztályt vezetni, a gyermekekre az istenitisztelet alatt foglalkoztatni. Az állás október elsején elfoglalandó. *Iskolaszék.* 447 1—1

Róm. kath. ideiglenes tanító kerestetik a szorgalmi időre (80) kor. fizetéssel. Kántori képesség előny. Fölszerelt kérvények *sept. 25-ig* fogadtatnak el. Pálmónostora, Pestmegye. *Iskolaszék.* 426 1—1

Sürgösen keresek okleveles tanítót hutorozóit szobáért (3 havi 62 koronáért. Jövöre esetleg utódlás. Cím *Helgyás*, Miske, Pest megye. 443 1—1

Ajánkozik tót vidékre kántortanítónak, tanítónak, esetleg kántornak róm. kath. oklevél nélküli kántortanító. Jaitó u. p. Galgóe Nyitra megye. 443 1—1

Okl. nevelőnőt keresek két leánykám mellé. Tanítani kell a II. polgári. IV. elemi, zongorát és németet. *Halbwirth Ferencné Zeliz.* (Bars megye.) 445 1—1

Egy leány és két fiú mellé róm. kath. 25—30 éves nevelőnő kerestetik. Föltételek: magyar, német nyelvet tökéletesen bírja, franciából, zongorából alapoktatást adhasson, a harmadik gyermeket elemi oktatásban 4—6 osztályig részesítse. Díjazása a 10 hónapi tanítás idejére, teljes ellátáson kívül havi 50 korona. A házhoz való utazási költsége megtérítetik. Folyamodványok, működési bizonylatokkal, arcképpel címzendők *Kolcz Andorné* úr-asszonynak Rozgony (Abaujm.) Kassa mellett. 449 1—1

Róm. kath. egyén, képezdei és kitünő működési bizonyítványokkal kántortanítói állást keres. Jó orgonajáték és hang biztosítva. Osztálytanítói állást is elfogad. Cím: *Kántortanító, Homoród-Remete* (u. p. Homoród-SzentMárton). 397 2—2

Br. Stummer Agoston úr **Kulhány** nevezetű pusztán (Nyitra, 1 órányira Prassice községtől) vándortanítói állomást akar létesíteni. A tanítónak kinek állandó lakása Kulhányon lesz. kötelességévé tétetik a tanköteleseket azok számának arányában a hét különböző napjaiban majd Kulhányon, majd Sztarahora és ismét Bielabukovina nevű favágótelepeken fölváltva oktatni. Az ajánlkozók a lakáson és tüzelőfán — melyek természetben adatnak — felüli igényeiket kellően főszerelt kérvényükben fölsorolva a prassiczi uradalmi erdőmesterei hivatalhoz forduljanak. Az iskola magánjellegű lesz. A tanítás október 1-én kezdődik. 389 2—2

«Magyar Kántor», temetési szertartások, kidolgozott búcsuztatók és miseénekek dallamosított gyűjteménye. Fűzve 2 korona, kötve 3 korona. Torontáltorda. *Biczók F.* kántor. 355 3—9

Orgonaépítési műintézet.

Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett cs. és kir. udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállítók, a Szentisr povagja, a Ferencz József-rendlovagja.

A párisi és bécsi világtalálatsan stb. helyről kitüntetve.

Legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett kiváló tiszta leguymasúcsőrendszerint (pneumatikai) tartós, nemes hangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindenemű orgonajavításokat és hangolásokat a legmersekeltebb árban és telki ismeretes pontossággal teljesít. Orgona jókarban tartása mersekelten árban elvállaltatik. Tervezetek és rajzok kívánatra díjtalanul.

A Szent-István-Társulat kiadványai.

A MAGYAR NEMZETI IRODALOM TÖRTÉNETE.

Olvasókönyvvel ellátva. — Engedélyezve 1833—1900. számú miniszteri rendelettel.

Írta:

BARTHA JÓZSEF DR.

Füzre 5 K 20 f.

Füzre 5 K 20 f.

Az énektanítás módszertana.

Írta:

GLATT IGNÁC.

Füzre 1 korona.

Füzre 1 korona.

GEOMETRIA.

A középiskolák felső osztályai számára. Engedélyezve 2339—1904. sz. miniszteri rendelettel.

Írta:

BOROSAY DÁVID.

Ára 2 K 80 f.

Ára 2 K 80 f.

LÉLEKTAN ÉS GONDOLKODÁSTAN.

Középiskolai használatra. III. javított kiadás. Engedélyezve 3292—1903. sz. miniszteri rendelettel.

Írta:

Hajdu Tibor dr. és Zoltvány Irén dr.

Ára 2 K 40 f.

Ára 2 K 40 f.

UTMUTATÓ

a Mócsy-Petrovics-Schultz-féle Első és Második Olvasó- és Tankönyv módszeris felhasználásához. A Szent-István-Társulat pályázatán díjat nyert munka.

Írta:

Dreisziger Ferenc.

Füzre 2 korona.

Füzre 2 korona.

RAJZOLÓ GEOMETRIA.

I. rész. Planimetriai alaktan. A gimnaziumok I. osztálya számára. Enged. 1780—1904. számú miniszteri rendelettel.

Írta:

LENDVAY HUGÓ.

Füzre 1 K 80 f.

Füzre 1 K 80 f.

ÁLTALÁNOS ÉS RÉSZLETES OKTATÁSTAN

férfi- és nőtanítóképző-intézetek számára.

Írta:

Dreisziger Ferenc.

Ára 2 korona.

Ára 2 korona.

RAJZOLÓ GEOMETRIA.

Planimetriai alaktan. A polgári fiúiskolák I., a polgári leányiskolák I. és II. osztálya számára. Engedélyezve 3408—1904. sz. miniszteri rendelettel.

Írta:

LENDVAY HUGÓ.

Ára 1 K 80 f.

Ára 1 K 80 f.

VEZÉRKÖNYV

az új magyar ABC-hez.

Írta:

Dreisziger Ferenc.

Füzre 1 K 20 f.

Füzre 1 K 20 f.

MATEMATIKAI ÉS FIZIKAI FÖLDRAJZ.

A gimn. III. oszt. számára. 55 falmetszettel. Eng. 2062—1904. sz. min. rendelettel.

Írta:

LÉVAY EDE DR.

Ára 1 K 40 f.

Ára 1 K 40 f.